

Η Παύλεια Θεολογία

Παύλος και η Παλαιά Διαθήκη

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Επίκουρη Καθηγήτρια

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ**

Παύλος και η Παλαιά Διαθήκη

Περιεχόμενα ενότητας 1/2

1. Εισαγωγικά
2. Βασικές συνάφειες χρήσης της Π.Δ. από τον Παύλο
3. Εκλογή
4. Έργα και Νόμος
5. Αποστολικό αξίωμα του Παύλου
6. Ηθικές προτροπές
7. Απομάκρυνση από την αμαρτία
8. Η ανάσταση

Περιεχόμενα ενότητας 2/2

9. Η πραγματική σοφία

10. Πρακτικές πτυχές της ζωής των κοινοτήτων

11. Στρατηγικές του Παύλου στη χρήση των Π.Δ. χωρίων

12. Συμπερασματικά

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Παύλος και η Παλαιά Διαθήκη

Εισαγωγικά

- Η Παλαιά Διαθήκη καταλαμβάνει σημαντική θέση μέσα στο κήρυγμα του αρχέγονου Χριστιανισμού
- Ήδη στο κήρυγμα του ιστορικού Ιησού παλαιοδιαθηκικές αναφορές
- Ο Ιησούς κατανοείται ως η εκπλήρωση των προφητειών κι η βασιλεία του ως μία εσχατολογική πραγματικότητα (βλ. κυρίως στη συνοπτική παράδοση)
- Η Παλαιά Διαθήκη η πρώτη Γραφή των Χριστιανών
- Κυρίως παρατίθενται: Ψαλμοί, Ησαΐας και Δευτερονόμιο

Βασικές συνάψεις χρήσης της Π.Δ. από τον Παύλο

- Εκλογή
- Πίστις και έργα του Νόμου
- Το αποστολικό αξίωμα του Παύλου
- Ηθικές προτροπές
- Απομάκρυνση από την αμαρτία
- Σοφία
- Λογεία
- Γλωσσολαλία

Εκλογή

- Το θέμα της εκλογής αναπτύσσεται κυρίως στην Ρωμ
- Η επιστολή με τα περισσότερα παλαιοδιαθηκικά παραθέματα (28)
- Ρωμ 9,22 ζεύγη παλαιοδιαθηκικών παραθεμάτων – συρραφή διαφορετικών χωρίων
 - Κεντρικό θέμα των παραθεμάτων: η εκλογή αποτελεί υπόθεση αποκλειστικά του Θεού
 - Τα μέλη της Εκκλησίας μπορούν επομένως να ανήκουν στον εκλεκτό λαό του Θεού μαζί με το εκλεκτό κατάλοιπο του Ισραήλ

Έργα και Νόμος

- Περίπου 23 ΠΔ παραθέματα σχετικά με το θέμα στην Ρωμ και Γαλ
- Το παράδειγμα του Αβραάμ ως δικαίου πριν τον Νόμο του Μωυσή
- Χρήση προφητικών ρήσεων για την αμφισβήτηση της παντοδυναμίας του Νόμου
- Χριστολογική ερμηνεία των ΠΔ κειμένων με στόχο την υπογράμμιση της σημασίας της πίστης (βλ. Ρωμ 10,6-8)

Αποστολικό αξίωμα του Παύλου

- Βασικό επιχείρημα της αποστολικότητας: η εμπειρία της Δαμασκού κι η προσωπική σχέση του Παύλου με τον Αναστημένο Χριστό
- Περιγράφει το αποστολικό του έργο χρησιμοποιώντας ΠΔ χωρία (12):
 - 1 Κορ 1,19.31· 9,9
 - 2 Κορ 4,13· 6,2· 13,1
 - Ρωμ 8,36· 10,15.16.18

Ηθικές προτροπές

- Κυρίως στα Ρωμ 12-14 (8 ΠΔ παραθέματα)
- Ο Νόμος βρίσκει την εκπλήρωσή του στον Χριστό – οι βασικές ηθικές του προτροπές δεν καταργούνται (αγάπη και αλληλεγγύη προς τον πλησίον, αποχή από τον φόνο, την πορνεία, την ψευδομαρτυρία κ.ά.)

Απομάκρυνση από την αμαρτία

- Αξιοποίηση σχετικών ΠΔ χωρίων στην προτροπή για την απομάκρυνση από κάθε ειδωλολατρική πρακτική και την ανηθικότητα:
 - Οι χριστιανοί Ναός του Θεού (1 Κορ 5,13)
 - Ειδωλόθυτα (1 Κορ 10,26)
 - Απομάκρυνση από κάθε ειδωλολατρική συμπεριφορά (1 Κορ 10, 1εξ.)

Η ανάσταση

- Χαρακτηριστικό παράδειγμα 1 Κορ 15 (5 ΠΔ παραθέματα)
- Κανένα από αυτά δεν αναφέρεται ευθέως στην ανάσταση – μιλούν για τη νίκη επί του θανάτου
- 1 Κορ 15,27.32.45.54-55

Η πραγματική σοφία

- Αμφισβήτηση της ανθρώπινης σοφίας έναντι εκείνης του Θεού (1 Κορ) – 4 ΠΔ χωρία
- 1 Κορ 2,9.16· 3,19-20

Πρακτικές πτυχές της ζωής των κοινοτήτων

- Η λογεία: 2 Κορ 8,15· 9,9
- Το ζήτημα της γλωσσολαλίας: 1 Κορ 14,21

Στρατηγικές του Παύλου στη χρήση των Π.Δ. χωρίων

- Συχνά εισάγονται με στερεότυπες φράσεις: καθώς γέγραπται
- Ο Παύλος εφαρμόζει τις εξηγητικές πρακτικές της εποχής του (βλ. 1 Κορ 10 και Γαλ 4,21εξ.)
- Χριστολογική ερμηνεία της ΠΔ
- Διακειμενικές χρήσεις της ΠΔ συχνά αρκετά ελεύθερες (Γαλ 3,15-29)
- Αλλαγή κάποιων χωρίων (Ρωμ 11,26-27· Ησ 59,20-21 / Ρωμ 9,33· Ησ 28,16)
- Προϋποθέτει μία παράδοση ερμηνείας της ΠΔ

Συμπερασματικά

- Η αξιοποίηση της ΠΔ στο κήρυγμα του Παύλου στην ίδια γραμμή με το υπόλοιπο πρωτοχριστιανικό κήρυγμα
- Χριστοκεντρική κατανόηση της ΠΔ
- Προϋποθέτει γνώση της ΠΔ από τις κοινότητές του
 - Το μεγάλο ερώτημα: κατά πόσο οι αναγνώστες / ακροατές του μπορούν να κάνουν τέτοιες συνδέσεις;
- Η ΠΔ βεβαιώνει τη μεσσιανικότητα του Ιησού και την εκπλήρωση των επαγγελιών του Θεού στο νέο λαό της Εκκλησίας

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μουρατίδου Αναστασία
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

